

PATVIRTINTA
Klaipėdos lopšelio-darželio „Dobiliukas“
direktorius 2014 m. spalio 8 d.
įsakymu Nr. V-101

PRITARTA
Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos
Ugdymo ir kultūros departamento Švietimo
skyriaus vedėjo 2014 m. spalio 7 d. įsakymu
Nr. ŠV1-260

KLAIPĖDOS LOPŠELIO-DARŽELIO „DOBILIUKAS“ NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO KRYPTINGO MENINIO (DAILĖS) UGDYMO PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo teikėjas – Klaipėdos lopšelis-darželis „Dobiliukas“ (toliau – įstaiga), įregistruota Juridinių asmenų registre, kodas 190428083. Teisinė forma – biudžetinė įstaiga. Grupė – ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokykla.
2. Įstaigos buveinės adresas – Vingio g. 9, LT-95197, Klaipėda, tel./fax.(8-46) 324896, el.p.dobiliukas@upnet.lt
3. Programos pavadinimas – Klaipėdos lopšelio-darželio „Dobiliukas“ neformaliojo vaikų švietimo kryptingo meninio (dailės) ugdymo programa (toliau – Programa).
4. Programos rengėjai: Aušra Žukauskienė, ikimokyklinio ugdymo neformaliojo švietimo mokytoja (pedagogė) ir Vida Jonušauskienė, direktoriaus pavaduotoja ugdymui.
5. Programos koordinatorius – direktorė Armida Baltrušaitienė.
6. Programos trukmė – tęstinė.
7. Programos apimtis - vieneri mokslo metai.
8. Programos dalyviai – ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai.
9. Programa atnaujinama, tobulinama pagal poreikį.

II. UGDYMO PRINCIPAI

10. Humaniškumo. Pastebimas ir gerbiamas kiekvienas vaikas, tikima geraisiais jo pradais, palaikomi vaikų sumanymai, džiaugiamasi jų laimėjimais; mokytojo ir vaikų santykiai grindžiami tarpusavio pasitikėjimu, atsakomybe, pagarba kito nuomonei, interesams.
11. Kūrybiškumo principas. Ugdymo turinys orientuotas į mąstymo ir kūrybos įgūdžių lavinimą, kurie padėtų formuoti brandžiai, lanksčiai, pasitikinčiai savimi asmenybei, galinčiai sėkmingai pritapti ir toliau plėtoti savo gebėjimus šiuolaikinėje sparčiai besikeičiančioje, nuolat tobulėjančioje visuomenėje.
12. Individualizavimo ir diferencijavimo principas. Padėti vaikui jaustis visaverte asmenybe, atsižvelgiant į kiekvieno vaiko individualius poreikius, jo gebėjimus, turimą patirtį, pomėgius, skirtingus pažinimo būdus, brandos ypatybes, interesus, galimybes juos išreikšti bei atskleisti.
13. Patrauklumo. Pasirenkami vaikų ugdymo(si) motyvaciją skatinantys darbo metodai bei ugdymo turinys: siekiama, kad vaikai patirtų pažinimo, kūrybos džiaugsmą, sudaromos sąlygos išgyventi sėkmę.
14. Integracijos ir partnerystės su šeima principas. Vientiso vaizdo apie vaiką supantį pasaulį formavimas, garantuojant vaiko asmenybės skleidimąsi bei vaiko ugdymo šeimoje ir įstaigoje darnos.

II. TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

15. Programos aktualumas. Programa papildo ir praplečia lopšelio-darželio „Dobiliukas“ ikimokyklinio ugdymo ir Bendrosios priešmokyklinio ugdymo(-si) programų teikiamas galimybes vaikams ugdyti meninę kompetenciją. Ji sudaryta remiantis ilgamete lopšelio-darželio „Dobiliukas“ ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų dailės ugdymo patirtimi ir tradicijomis bei nuostata, kad ankstyvojo meninio ugdymo kokybė turi esminės reikšmės vaikų meninių gebėjimų ir jų bendrųjų kompetencijų sparčiam plėtojimuisi. Programos siekinys - puoselėjant savitą 3-(6)7 m. vaiko pasaulėjautą, nuosekų, patrauklų ir kūrybinį dailės raiškos ir estetiškos nuovokos ugdymą nukreipti sėkmingo vaiko meninės kompetencijos plėtojimosi link. Programos įgyvendinimui įstaigoje sudarytos palankios materialinės ugdymo(-si) sąlygos: sukurta atskira, vaiko meninei kūrybinei veiklai pritaikyta, funkcionali, saugi ir estetiška, ugdymo(si) aplinka - meninio ugdymo kambarėlis. Šioje aplinkoje sukaupta daug ir įvairių vaikų kūrybinėms galioms atsiskleisti padedančių priemonių, kurių sąlygojama kūrybinė meninė (dailės) raiška stimuliuoja vaiko vaizduotę, kūrybingumą, emocinį intelektą, skatina kritinį mąstymą ir požiūrių įvairovę, o teigiami meniniai išgyvenimai patirti aktyvioje kūrybos veikloje stiprina ugdymo(-si) motyvaciją, skatina gilinti ir plėtoti meninio pažinimo patirtį.

16. Programos tikslas – tenkinti įvairaus amžiaus vaikų meninius-kūrybinius poreikius, siekti gilesnio dailės pažinimo, susipažįstant ir praktiškai prisiliečiant prie įvairių dailės rūšių: tapybos, grafikos, piešimo, lipdymo.

17. Programos uždaviniai:

17.1. žadinti vaiko poreikį domėtis supančia aplinka, kaupti grožio pastebėjimo aplinkoje įspūdžius;

17.2. skatinti vaiką atrasti, išbandyti įvairius meninės raiškos būdus (dailę bei kitas vaizduojamojo meno rūšis), drąsiai su jais veikti ir jais eksperimentuoti;

17.3. taikyti patrauklius meninės kūrybinės veiklos metodus, būdus ir formas;

17.4. plėtoti vaiko emocinę ir socialinę patirtį, skatinant jį išgyventi kūrybos džiaugsmą ir sėkmę;

17.5. siekti, kad vaiko meninės kompetencijos (dailės krypties) pasiekimų ir pažangos vertinimas padėtų jam sėkmingai tobulėti;

17.6. užtikrinti pozityvią vaiko, neformaliojo švietimo mokytojo, kitų specialistų ir šeimos sąveiką.

18. Dailės veikla vykdoma pogrūpiais. Pogrūpiai sudaromi, atsižvelgiant į ugdytinių amžių, gebėjimus ir asmeninius jų saviraiškos poreikius.

III. TURINYS. METODAI. PRIEMONĖS

19. Ikimokyklinis amžius (3 – 6 m.)

Eil. Nr.	Kompetencija	Turinys	Metodai	Priemonės
19.1.	Komunikavimo kompetencija	Plečia supratimą apie daile, kaip atskirą meno rūšį, pritaikymą kasdieniniame meno gyvenime. Kurdami pasakojimus mokosi juos perkelti ant popieriaus, savais žodžiais paaiškina paprastas dailės sąvokas, domisi rašytine kalba, pažįsta savo ir kitų žmonių jausmų pasaulį	Stebėjimas, demonstravimas, aiškinimas, žaidimas, pasakojimas, imitavimas, improvizavimas, ekskursijos ir kt.	Knygos, enciklopedijos, paveikslai, atvirukai paveikslėliai, pasakų įrašai, šeimos nuotraukos, tautodailės reprodukcija, įvairi tautinė simbolika

19.2.	Sveikatos saugojimo kompetencija	Suvokia meno poreikį žmogaus sveikatai, įgyja žinių apie spalvas, meninės veiklos priemonės. (molis, žvakė) akies ir rankos koordinacija, lavinama smulkioji motorika. Įgyja žinių apie pavojingus ir sveikatai kenksmingus veiksnius (neteisingai naudojamos dailės priemonės). Gėrisi tvarkinga, švaria išore, pratinasi pagarbiai elgtis su savo ir kitų kūrybiniais darbais	Stebėjimas, pokalbis, aiškinimas, aptarimas, demonstravimas, tyrinėjimas, analizavimas, vertinimas, pasakojimas, eksperimentavimas, išvykos, ekskursijos ir kt.	Knygos, plakatai, enciklopedijos, dailės priemonės, sportinis inventorių, stalo žaidimai apie spalvas
19.3.	Pažinimo kompetencija	Domisi meno kūriniais, klausinėja apie meno kūrimo būdus. Eksperimentuoja su įvairiomis priemonėmis. Pažįsta dailės priemonių ir medžiagų ypatybes. Pratinasi pažinti gamtos ir žmogaus padarytų daiktų formas, spalvas, savybes	Stebėjimas, tyrinėjimas, eksperimentavimas, analizavimas, lyginimas, vertinimas, aptarimas, aiškinimas, demonstravimas, interviu, išvykos, ekskursijos, pramoginės popietės ir kt.	Daržovių ir vaisių muliažai, buitės rakandai, plakatai, tautiniai rūbai, stalo žaidimai
19.4.	Meninė kompetencija	Geba eksperimentuoti įvairiomis dailės priemonėmis, skiria pagrindines spalvas ir žino jų pavadinimus, moka taisyklingai laikyti pieštuką, teptuką. Geba reikšti savo nuotaiką, jausmus, mintis, įvairiomis dailės priemonėmis. Išgyvena kūrybinio pasitenkinimo saviraiškos malonumo jausmą	Stebėjimas, analizavimas, demonstravimas, kopijavimas, imitavimas, aptarimas, vertinimas, išvykos, ekskursijos ir kt.	Akvareliniai, akriliniai, guašo dažai, molbertai, molis, vaškas, plastilinas, pieštukai, teptukai, flomasteriai, tušas, kreidelės, modelinas, anglis, polietileno plėvelės, įvairių spalvų lininis audinys, stiklas, klijai, gamtinė medžiaga, veidrodžiai, flanelegrafo lėlių teatras ir įvairios buitinės atliekos, dėžės buteliai
19.5.	Socialinė kompetencija	Išsako pastebėjimus apie savo ir kitų veiklą, naują patirtį sieja su ankstesne, orientuojasi, prisitaiko ir lanksčiau elgiasi įvairioje	Stebėjimas, pokalbis, aiškinimas, aptarimas, demonstravimas,	Knygos, nuotraukų albumai, paveikslai, enciklopedijos, tautodailės reprodukcija,

		socialinėje aplinkoje ir situacijose. Poreikis būti priimtam toks koks esi. Geba reikšti savo jausmus ir išgyvenimus	tyrinėjimas, analizavimas, vertinimas, pasakojimas, eksperimentavimas, išvykos, ekskursijos ir kt.	plakatai, tautiniai rūbai, tautinė simbolika

20. Priešmokyklinis amžius (6-7 m.)

Eil. Nr.	Kompetencija	Turinys	Metodai	Priemonės
20.1.	Komunikavimo kompetencija	Geba savo išgyvenimus, patirtį, mintis reikšti piešiniais, ženklais, raidėmis, judesiais, t.y. kalbinę raišką sieti su kitomis raiškos formomis. Domisi knygų iliustracijomis, pagarba ir potraukis knygai. Gebėjimas perskaityti savo vardą ar kitus vaikui reikšmingus žodžius, skaitymo ir rašymo kryptis (iš kairės į dešinę) suvokimas. Plečia supratimą apie dailę, kaip atskirą meno rūšį. Pažįsta savo ir kitų žmonių jausmų pasaulį	Stebėjimas, demonstravimas, aiškinimas, žaidimas, pasakojimas, imitavimas, improvizavimas, ekskursijos ir kt.	Knygos, enciklopedijos, paveikslai, atvirukai paveikslėliai, pasakų įrašai, šeimos nuotraukos, tautodailės reprodukcija, įvairi tautinė simbolika
20.2.	Sveikatos saugojimo kompetencija	Gebėjimas būti aktyvus, judrus, prireikus sukaupti jėgas, valią, fiziškai išsikraunant išlieti emocinę ar nejudrumo sukeltą įtampą, atsipalaiduoti, nusiraminti. Laikosi asmens higienos, pastebi netvarką savo išvaizdoje, aprangoje, gėrisi tvarkinga, švaria išore. Suvokia meno poreikį žmogaus sveikatai, įgyja žinių apie spalvas, žino spalvų pavadinimus. Minkydami modeliną, molį lavina smulkiąją motoriką, žvakės vaško lašelių lašinimas atidumą ir susikaupimą. Pagarbiai elgiasi su savo ir kitų sukurtais darbais, geba analizuoti	Stebėjimas, pokalbis, aiškinimas, aptarimas, demonstravimas, tyrinėjimas, analizavimas, vertinimas, pasakojimas, eksperimentavimas išvykos, ekskursijos ir kt.	Knygos, plakatai, enciklopedijos, dailės priemonės, sportinis inventorių, stalo žaidimai apie spalvas

20.3.	Pažinimo kompetencija	Domisi viskuo, kas supa vaiką: gamta ir jos reiškiniais, žmonėmis ir jų gyvenimo būdu, darbu, kūryba, daiktais, meno kūriniais, įvairia veikla, technologijomis. Kūrybiškai geba atrasti, keisti, modeliuoti, kurti savitus variantus, drąsiai reikšti savą mastymą. Geba pavadinti, apibūdinti, paaiškinti kūrybinį darbėlį. Geba taikyti keletą skirtingų savęs ir aplinkos pažinimo būdų: spontaniškai ir tikslingai stebėti, klausinėti apie įdomius arba nesuprantamus aplinkos daiktus ir reiškinius, eksperimentuoti numatant pasekmes, ieškoti informacijos knygoje, įsivaizduoti klausantis skaitomo teksto ar sakinio pasakojimo	Stebėjimas, tyrinėjimas, eksperimentavimas, analizavimas, lyginimas, vertinimas, aptarimas, aiškinimas, demonstravimas, interviu, išvykos, ekskursijos, pramoginės popietės ir kt.	Daržovių ir vaisių muliažai, buities rakandai, plakatai, tautiniai rūbai, stalo žaidimai
20.4.	Meninė kompetencija	Jautrumas grožiui – gamtos, žmogaus sukurtų daiktų, meno kūrinių, žmonių tarpusavio santykių, nuostata save išreikšti meno kalba, kurti. Geba spontaniškai reikšti savo nuotaiką, jausmus, mintis, bei santykį su pasauliu. Geba dalytis asmeniniais meninės ir estetiškos patirties įspūdžiais, vertina, kas gražu, kas ne. Pastebi ir jaučia metų laikų kaitą: metų laikams priskiria atitinkamas spalvas, žiema balta, mėlyna ir t.t. Geba kurti natūraliai, laisvai, drąsiai, savitai, įsivaizduojant, atrandant variantus, keičiant, įveikiant. Jautrumas muzikos garsams, įvairiems kvapams piešiant. Suvokia tautodailės dekoratyvumą, išgyvena kūrybinį džiaugsmą	Stebėjimas, analizavimas, demonstravimas, kopijavimas, imitavimas, aptarimas, vertinimas, išvykos, ekskursijos ir kt.	Akvareliniai, akriliniai, guašo dažai, molbertai, molis, vaškas, plastilinas, pieštukai, teptukai, flomasteriai, tušas, kreidelės, modelinas, anglis, polietileno plėvelės, įvairių spalvų lininis audinys, stiklas, klijai, gamtinė medžiaga, veidrodžiai, flanelegrafo lėlių teatras ir įvairios buitinės atliekos, dėžės buteliai

20.5.	Socialinė kompetencija	Pasitiki savimi ir savo gebėjimais jausmais, sėkmės pajauta. Atpažįsta ir įsitema dailės kūrinis artimiausioje aplinkoje. Žino dailės technikų pavadinimus ir kaip jos atliekamos. Žino dailės priemonių pavadinimus (paletė, teptukas guašo tapybai, teptukas akvarelei ir t.t.). Pastebi tautodailės ryšį su etnokultūrinėmis tradicijomis ir papročiais. Susipažįsta su kitų tautų liaudies menu. Išsako pastebėjimus apie savo ir kitų veiklą. Orientuojasi, prisitaiko ir lanksčiai elgiasi įvairioje socialinėje aplinkoje ir situacijose	Stebėjimas, pokalbis, aiškinimas, aptarimas, demonstravimas, tyrinėjimas, analizavimas, vertinimas, pasakojimas, eksperimentavimas išvykos, ekskursijos ir kt.	Knygos, nuotraukų albumai, paveikslai, enciklopedijos, tautodailės reprodukcija, plakatai, tautiniai rūbai, tautinė simbolika

IV. PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

21. Įgyvendinus programą, bus:
- 21.1. susipažinta su įvairiomis dailės priemonėmis bei jų raiškos galimybėmis;
 - 21.2. suformuoti gebėjimai savarankiškai pasirinkti dailės priemones;
 - 21.3. išlavintas pastabumas, erdvinis suvokimas, vaizduotė, mąstymas, dėmesys, smulkioji motorika;
 - 21.4. išugdytas pakantumas skirtingiems požiūriams į pasaulį, drąsa būti originaliam, nebijoti naujų sudėtingų dalykų;
 - 21.5. dalyvauta įvairiose respublikoje ir mieste organizuotose vaikų kūrybos parodose, konkursuose, festivaliuose.
22. Vertinimas skirtas:
- 22.1. padėti vaikui sėkmingai augti ir tobulinti estetinę nuovoką ir meno prigimties suvokimą bei gebėjimą išreikšti savo kūrybines idėjas tradicinės ir šiuolaikinės dailės raiškos priemonėmis; numatyti jo meninio ugdymo(si) perspektyvą;
 - 22.2. nustatyti pedagogo ir vaikų darbo sėkmę, priimti pagrįstus sprendimus darbui tobulinti;
 - 22.3. tikslingai panaudoti informaciją apie vaiko pasiekimus ir daromą pažangą darbui su vaikų grupių auklėtojais, priešmokyklinio ugdymo pedagogais, kitais specialistais bei šeima.
23. Vaiko daroma pažanga yra vertinama nuolat, laisvai pasirenkant vertinimo būdus ir formas: stebėjimą, pokalbį, diskusiją, vaiko darbų ir veiklos analizę, vaiko pasakojimus ir kt.
24. Vertinimo metu gauta informacija fiksuojama pasiekimų vertinimo formose du kartus per mokslo metus (spalio ir balandžio mėnesiais) ir kaupiama Vaiko pasiekimų aplanke.
25. Informacija, sukaupta Vaiko pasiekimų aplanke, aptariama su tėvais ar globėjais individualiai, taip pat naudojama planuojant pedagogo veiklą.

SUDERINTA

Klaipėdos lopšelio-darželio „Dobiliukas“
mokytojų tarybos posėdžio
2014 m. rugsėjo 18 d. protokoliniu
nutarimu (protokolas Nr. 4)

NAUDOTI ŠALTINIAI IR LITERATŪRA

1. Bendrosios programos ir išsilavinimo standartai. Priešmokyklinis, pradinis ir pagrindinis ugdymas. -Vilnius, 2003.
2. Rita Žukauskienė. Raidos psichologija -Vilnius 1996
3. Nikole Bedard. Vaikų piešiniai -Vilnius 2009
4. Inger Brochmann. Vaikų piešinių paslaptys -Vilnius 1995 m
5. D.Narvydaitė. Piešimo mokymas ikimokykliniame amžiuje -Kaunas 1983 m.
6. Verseckienė O., Marcinkas F. ir kt. Po tėviškės dangum. Etninio ugdymo gairės. 1955.
7. Ragauskienė I. Netradicinė.Vaiko dailė darželio erdvėje ir gamtoje // Žvirblių takas. 2002. Nr. 1.
- 8.Stankevičienė K. Tautodailė kaip kūrybiškumo ugdymo šaltinis ir priemonė // Žvirblių takas. 2004. Nr. 2.
9. Dodge T. D. ir kt. Ikimokyklinio amžiaus vaikų kūrybiškumo ugdymas. - V., 2007
10. Klaipėdos lopšelio-darželio „Dobiliukas“ ikimokyklinio ugdymo programa - Klaipėda, 2010
11. Matlašaitienė R. Kas yra meno metodas? Respublikinė mokslinė praktinė konferencija „Meninis ugdymas XXI a. vaiko asmenybės tapsmui“. Kaunas, 2007.
12. Metodinės rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo programai rengti. Vilnius, 2006.